

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Методичні настанови
для здобувачів освіти освітній
освітній рівень «магістр»

Харків
2024

УДК 378.091.33-027.22(072)

П 24

Укладачі:

Бельмаз Я. М., доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології

Пікалова А. О., к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземної філології

Рецензенти:

Блинова І. А., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов за професійним спрямуванням Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Горовенко О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

П 24 Педагогічна практика в закладах освіти : метод. настанови для здобувачів освіти, освітній рівень «магістр» / уклад. : Я. М. Бельмаз, А. О. Пікалова ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2024. – 45 с.

Методичні настанови містять загальні вимоги щодо керівництва і проходження педагогічної практики в закладах освіти магістрантів факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології за галуззю знань 01 Освіта, спеціальністю Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)). У методичній праці визначені компетентності, що формуються у магістрантів під час проходження педагогічної практики в закладах освіти, її сутність, критерії оцінювання, етапи проходження, оформлення звітної документації.

Методичні настанови стануть у пригоді як керівникам педагогічної практики в закладах освіти магістрантів, так і здобувачам освіти, які проходять практику у закладах середньої, фахової передвищої та вищої освіти.

Затверджено на засіданні науково-методичної ради

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Протокол № від

УДК 378.091.33-027.22(072)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. Загальні положення щодо проходження педагогічної практики у закладах освіти	5
2. Мета і завдання педагогічної практики в закладах освіти	6
3. Зміст педагогічної практики у закладах освіти	14
4. Організація педагогічної практики у закладах освіти	15
4.1. Організація педагогічної практики в закладах освіти в умовах дистанційного навчання	15
5. Етапи проходження педагогічної практики у закладах освіти	21
6. Структура і зміст практики, розподіл трудомісткості за етапами педагогічної практики у закладах освіти, форми поточного контролю	22
7. Обов'язки здобувачів освіти магістерського рівня під час проходження практики	24
8. План-схема освітньої роботи (заходів) здобувача освіти магістерського рівня для проходження педагогічної практики у закладах освіти	25
9. Форми звітності з проходження педагогічної практики у закладах освіти	26
9.1. Список документації, яку студенти-магістранти повинні оформлювати у процесі перебігу педагогічної практики у закладах освіти	26
9.2. Список документації, яку необхідно здати після закінчення проходження педагогічної практики в закладах освіти	26
10. Підсумки педагогічної практики у закладах освіти	27
Критерії оцінювання практики	29
ПІСЛЯМОВА	33
Література	34
ДОДАТКИ	
Додаток А	37
Додаток Б	39
Додаток В	41
Додаток Г	42
Додаток Д	44
Додаток Е	45

ПЕРЕДМОВА

Педагогічна практика в закладах освіти є значущим важелем у процесі формування професійної компетентності майбутніх учителів та викладачів вищої та фахової передвищої освіти будь-якої спеціалізації, у тому числі й англійської мови та зарубіжної літератури.

Педагогічна практика в закладах освіти є таким видом практики, що базуються на засвоєнні теоретичних і практичних освітніх компонентів навчального плану підготовки магістрів, що безпосередньо пов'язаний з професійною педагогічною діяльністю.

Перебіг педагогічної практики у закладах освіти дозволяє студентам-магістрам отримувати можливості репрезентувати і закріпити теоретичні та практичні знання, уміння і навички в різноманітних формах викладацької діяльності.

Педагогічна практика у закладах освіти магістрантів організовуються у межах загальної концепції магістерської підготовки. Зміст зазначеного виду практики зrealізовує головну ідею практики, що полягає у формуванні технологічних вмінь, пов'язаних з педагогічною діяльністю, зокрема проектування, конструювання, організації та здійснення навчального процесу у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Види діяльності магістрантів у процесі здійснення педагогічної практики націлені на формування та розвиток стратегічного мислення, прогностичних і організаторських умінь.

Педагогічна практика повинна сприяти розвитку особистості магістранта, засвоєнню як суспільних норм, так і цінностей професії, формуванню особистісної ділової культури майбутніх фахівців.

1. Загальні положення щодо проходження педагогічної практики у закладах освіти

Організація і проведення педагогічної практики у закладах освіти визначається Законом України «Про вищу освіту», Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 року № 93, Листом Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів» та Положенням про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та її структурних підрозділах.

Керівництво практикою повинно забезпечити проведення всіх організаційних заходів щодо проходження і контролю за виконанням програми практики.

Місце і час проведення практики.

Педагогічна практика у закладах освіти – це вид практики, що проводиться в першому, другому та третьому семестрах. Загальний обсяг цього виду практики охоплює 375 годин, 12,5 кредитів. Під час практики магістрантом денної форми навчання повинно бути проведено не менше 13 годин (5 – 1 семестр, 5 – другий семестр, 3 – третій семестр) практичних занять з дисциплін відповідно до визначеного профілю.

Основною базою педагогічної практики студентів-магістрантів Харківський педагогічний фаховий коледж Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та кафедра іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Для проходження практики студенти-магістранти можуть бути направлені й в інші заклади освіти (наприклад, ліцеї,

гімназії, коледжі, ЗВО), де викладаються відповідні дисципліни і здійснюється підготовка фахівців.

Форми звітності.

За підсумками педагогічної практики в закладах освіти студенти-магістранти повинні представити на кафедру звітну документацію:

- індивідуальний план практиканта з висновком керівника практики (Додаток А);
- конспекти практичних занять і самоаналіз проведених занять (відповідно до запропонованого плану (Додаток Б, Додаток В);
- спостереження та аналіз занять одногрупників (Додаток Г)
- звіт з педагогічної практики (Додаток Д).

2. Мета і завдання педагогічної практики в закладах освіти

Метою педагогічної практики у закладах освіти є закріплення, поглиблення та застосування в освітньому процесі теоретичних знань, набутих здобувачами освіти під час навчання; формування системи необхідних педагогічних умінь і навичок та фахових здібностей в оптимально наближених до роботи за фахом умовах; формування особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, готовності магістрів до роботи вчителем (викладачем) англійської мови і зарубіжної літератури та оволодіння ними професійними вміннями і навичками організовувати і проводити освітню діяльність із здобувачами освіти.

Перед практикантами висуваються такі **завдання**:

- удосконалення набутих теоретичних знань і попередження можливих помилок у підготовці до роботи в навчальному закладі;
- формування практичних професійних умінь і навичок навчально-виховної роботи із здобувачами освіти;

- вироблення навичок спостереження й аналізу педагогічної діяльності викладачів (вчителів) англійської мови і зарубіжної літератури;

- використання в освітньому процесі новітніх технологій викладання англійської мови і зарубіжної літератури;

- розвиток професійних здібностей майбутніх викладачів (вчителів).

Перед викладачами-керівниками практики стоять такі завдання:

- навчити магістрантів у процесі роботи застосовувати теоретичні знання за профілем підготовки, що отримані у процесі навчання у ЗВО, закріплюючи та поглиблюючи їх; доцільно включати отримані знання у різноманітні форми навчальної роботи; самостійно планувати власну роботу на науково-педагогічному ґрунті;

- сформувати вміння працювати з аудиторією слухачів, застосовуючи методи і прийоми, що сприяють ефективній передачі знань і активізації пізнавальної діяльності слухачів;

- згенерувати уявлення про гуманістичний підхід до особистості здобувача освіти як суб'єкта виховної діяльності;

- ознайомити з організацією, змістом і плануванням основних форм освітньої діяльності;

- навчити самостійно готувати плани і конспекти занять; обирати й аналізувати основну і допоміжну літературу у відповідності до тематики і цільових настанов занять, що плануються;

- оволодіти основами педагогічної майстерності, уміннями і навичками самостійного проведення навчальної, методичної та виховної роботи;

- інтенсифікувати знання та вміння роботи з новітніми інформаційними технологіями у процесі викладання англійської мови і зарубіжної літератури;

- сформувати уміння здійснювати самоаналіз і самооцінку власної педагогічної діяльності, а також діяльності колег-практикантів;

– удосконалити вміння володіти собою, власним голосом, жестами, встановленню правильних взаємовідношень;

– сформувати стійкі професійно значущі якості особистості педагога, потребу в систематичній педагогічній самоосвіті та самовдосконаленні.

Педагогічна практика у закладах освіти спрямована на формування таких **компетентностей** магістранта:

1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. **ІК.**
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК1.**
3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. **ЗК2.**
4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. **ЗК3.**
5. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. **ЗК4.**
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. **ЗК5.**
7. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети. **ЗК6**
8. Здатність здійснювати дослідження за предметною спеціальністю, прогнозувати та презентувати отримані результати. **ЗК7.**
9. Вільне володіння українською та іноземними мовами для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування. **ЗК 8**
10. Навички міжособистісної взаємодії. **ЗК 9**

11. Здатність і готовність до толерантного сприйняття соціальних і культурних відмінностей, до поважного і дбайливого ставлення до історичної спадщини та культурних традицій. **ЗК 10**
12. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності. **ФК1.**
13. . Здатність використовувати інновації у професійній діяльності. **ФК2**
14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. **ФК3.**
15. Здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів освіти ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання **ФК4**
16. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку. **ФК5.**
17. Здатність до конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу. **ФК6**
18. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища. **ФК7.**
19. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності. **ФК8.**
20. Здатність проектувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учасників освітнього процесу з англійської мови та зарубіжної літератури. **ПК1.**
21. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання. **ПК2.**

22. Здатність володіти всіма складниками іншомовної комунікативної компетентності на рівні С1 і використовувати їх у процесі професійної і міжособистісної комунікації у сферах усного і писемного мовлення. **ПК3.**
23. Здатність застосовувати при продукуванні текстів в усній та письмовій формах різностильові та різножанрові одиниці з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі. **ПК4.**
24. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. **ПК5.**
25. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення. **ПК6.**
26. Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольних-вимірних матеріалів. **ПК7.**
27. Здатність систематизувати професійно-особистісні і психологічні якості викладача, необхідні для здійснення професійної діяльності: уміння реалізувати білінгвальну мовну компетентність в академічному, професійному і соціальному контексті **ПК 8.**
28. Здатність здійснювати дослідницьку роботу в галузі мовознавства, літературознавства та методики викладання іноземної мови. **ПК 9.**

29. Здатність представляти науковому співтовариству експериментальні досягнення у вигляді наукових статей, доповідей, мультимедійних презентацій, відповідно до прийнятих стандартів і форматів професійного співтовариства. **ПК 10.**
30. Здатність розробляти програму освітнього компонента /або її складники, навчальні та методичні матеріали до них. **ПК 11.**
31. Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів **ПК 12.**
32. Здатність консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб та здійснювати індивідуальний супровід студента під час навчання. **ПК 13.**
33. Здатність розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання. **ПК 14.**
34. Здатність здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання, надавати студентам зворотній зв'язок щодо результатів оцінювання та рекомендації щодо покращення результатів навчання. **ПК 15.**

Проходження практики спрямоване на досягнення таких **програмних результатів навчання:**

1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області. **ПРН 1.**
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. **ПРН 2.**
3. Називати й описувати основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструвати вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість. **ПРН 3.**

4. Формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність. **ПРН 4.**
5. Описувати методику розробки освітніх проєктів, пояснювати зміст та призначення їх етапів, аналізувати спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозувати очікувані результати. **ПРН 5.**
6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методики та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати. **ПРН 6.**
7. Визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності. **ПРН 7.**
8. Описувати показники якості педагогічної діяльності, аналізувати можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначати індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирати ресурси для професійного розвитку впродовж життя. **ПРН 8.**
9. Демонструвати уміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, до потреб формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснювати інтегроване навчання. **ПРН 9.**
10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку. **ПРН 10.**
11. Демонструвати уміння забезпечувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу. **ПРН 11.**
12. Знати та дотримуватися умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища. **ПРН 12.**
13. Демонструвати дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в здобувачів освіти. **ПРН 13.**

14. Дотримуватися норм спілкування та ведення наукової та навчальної документації, презентацій рідною та іноземною мовами **ПРН 14.**
15. Володіти іншомовною комунікативною компетентністю на рівні С1, вміти вдосконалювати й підвищувати її з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти у сфері вивчення, навчання та оцінювання. **ПРН 15.**
16. Здійснювати дискурсивний аналіз текстів різних жанрів і стилів, пояснювати ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора. **ПРН 16.**
17. Добирати методи та прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури та контролю навчальних досягнень учасників освітнього процесу відповідно до його цілей і завдань; оцінювати навчальні матеріали та адаптувати їх до конкретного освітнього контексту, створювати навчальнометодичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури. **ПРН 17.**
18. Вміти здійснювати міжкультурну комунікацію на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знати основні відмінності концептуальної та мовної картини світу українців і носіїв іноземної мови; знати онтологічні характеристики української культури, світоглядних засад і ментальних особливостей українців. **ПРН 18.**
19. Використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови і зарубіжної літератури для формування духовного світу громадян України, забезпечувати організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури. **ПРН 19.**
20. Вміти взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищоїб освіти. **ПРН 20.**

21. Демонструвати рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибирати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснювати самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітньому контексті. **ПРН 21.**
22. Розробляти силабус (робочу програму) навчальної дисципліни. **ПРН 22.**
23. Готувати навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни у формі, оптимально придатній для розуміння та сприйняття студентами. **ПРН 23.**
24. Викладати зміст освітнього компонента в обсягах, оптимально придатних для сприйняття студентами і здобуття ними очікуваних результатів. **ПРН 24.**
25. Обирати види навчальних занять, сучасні та ефективні методи та технології, що забезпечують досягнення результатів освітнього компонента. **ПРН 25.**
26. Розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання відповідно до цілей оцінювання і специфіки освітнього компонента. **ПРН 26.**
27. Проводити оцінювання результатів навчання із застосуванням методів і технологій, що найкраще відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру освітнього компонента, її окремих складників. **ПРН 27**

3. Зміст педагогічної практики у закладах освіти

Педагогічна практика у закладах освіти запланована протягом першого і другого семестрів. Педагогічна практика у першому семестрі відбувається у закладах загальної середньої освіти (старші класи ліцеїв або гімназій) та коледжах (дисципліни загальноосвітнього циклу). У другому семестрі навчальні заняття проводяться у студентських групах закладів вищої освіти. Третій семестр присвячено викладанню зарубіжної літератури. У третьому семестрі здобувачі

проходять практику в закладах загальної середньої освіти або закладах фахової передвищої освіти.

Студент-магістрант виконує обов'язки викладача (вчителя) іноземної (англійської) мови або вчителя зарубіжної літератури. Педагогічна діяльність студентів-магістрантів у освітньому процесі закладу освіти має такі напрями роботи:

- ознайомлення зі специфікою роботи у закладі освіти;
- планування навчального процесу та проведення практичних занять з іноземної (англійської) мови або зарубіжної літератури;
- відвідування і подальший аналіз занять викладачів кафедри та студентів-магістрантів;
- виготовлення наочних посібників, роздаткового матеріалу, методичних розробок, електронних матеріалів тощо;
- проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти;
- вивчення і аналіз науково-методичної літератури, мультимедійних технологій з метою застосування у викладацькій діяльності;
- підготовка звітної документації.

4. Організація педагогічної практики у закладах освіти

Вимоги до організації практики визначаються Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Організація педагогічної практики у закладах освіти повинна бути спрямована на виконання вимог до рівня підготовки магістрів відповідно до отримуваної спеціальності (спеціальність 014.21 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)) за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка, націлена на безперервність і

послідовність оволодіння здобувачами освіти магістерського рівня навичками професійної діяльності.

Педагогічна практики у закладах освіти як один з видів практики організовується таким чином:

1. Підготовка наказу про проходження педагогічної практики.
2. Розподіл здобувачів освіти за навчальними викладачами-керівниками практики.
3. Проведення вступного інструктажу, на якому викладач-керівник практики роз'яснює здобувачам освіти положення про проведення практики здобувачів вищої освіти, зміст силабусу практики.
4. Консультування, аналіз і контроль проходження практики керівниками-викладачами кафедри іноземної філології.
5. Підготовка та обробка звітної документації.
6. Проведення круглого столу за підсумками педагогічної практики.

4.1. Організація педагогічної практики в закладах освіти в умовах дистанційного навчання

У разі складної епідеміологічної ситуації в країні загалом чи регіоні зокрема, уведенням карантину в групі через інфекційні захворювання, або запровадженням воєнного стану практику дозволяється проходити у змішаному або дистанційному режимах.

Враховуючи виклики сьогодення, педагогічна практика може бути організована у синхронному та асинхронному дистанційному форматі.

Здобувачі вищої освіти працюють на базі практик дистанційно на платформах, що використовуються у закладах загальної середньої, передвищої фахової та вищої освіти (Zoom, Google Meet). Керівники практики дистанційно здійснюють контроль за студентами та мають забезпечити належний рівень дистанційного супроводу: надавати організаційну, навчально-методичну та

консультативну допомогу здобувачам вищої освіти. У межах дистанційного режиму роботи офіційними каналами зв'язку зі студентами та керівниками практик є онлайн-платформи (ZOOM, Google Meet, Skype), сервіси Google Classroom, LearningApps, месенджери (Viber, Telegram), електронна пошта тощо. Кожен здобувач вищої освіти має прикріплювати (наприклад, до Google Classroom) плани-конспекти своїх уроків, наочний супровід (презентації) до них та аналіз спостережень уроків інших студентів. Після перегляду всіх уроків за день (за графіком практики), викладач-керівник практики має організувати зустріч на онлайн платформі для здійснення аналізу уроків студентів та знаходження спільних рішень для усунення недоліків.

Організація освітньої діяльності під час дистанційного навчання зі здобувачами освіти залежить від вікової категорії, психічних особливостей та їх готовності сприймати навчальний матеріал. Тож, працюючи з інтернет-ресурсами під час підготовки до занять, здобувачі вищої освіти можуть використовувати матеріали спеціалізованих сайтів для вчителів та викладачів англійської мови, зокрема:

1. <http://esl.about.com/> - цей сайт допоможе знайти багато тем: література, історія, музика, їжа, здоров'я, гроші, відпочинок. Для вчителів англійської мови.
2. <http://learn-english-today.com/index.html> - на цьому сайті знаходяться безкоштовні ресурси та матеріали для ESL-EFL всіх рівнів.
3. <http://a4esl.org/g/h> – приблизно тисячі вправ на різні теми: граматики, лексика, фонетика. Постійне поновлення. Для вчителів англійської мови.
4. <http://learnamericanenglishonline.com/> - ресурс для вивчаючих англійську мову. Весь матеріал по рівням. Для вчителів англійської мови.
5. <http://www.britishcouncil.org/english> - сайт Британської Ради. Підкасти, навчальні відео. Для вчителів англійської мови.

6. <http://www.manythings.org/> - дуже змістовний сайт, навіть носії використовують його. Тут можна підготуватися до іспитів TESL/TEFL. Є розділи на мовне відпрацювання, ідіоми, сленги, та інші корисні речі. Для вчителів англійської мови.
7. <http://www.better-english.com/exerciselist.htm> - 250 вправ на різноманітні аспекти знань англійської мови: від розширення словарного запасу, використання пунктуації і до вживання дієслова. Кросворди.
8. <http://www.eslgold.com> – сайт для всіх аспектів вивчення англійської мови.
9. <http://www.englishdaily626.com> – вокабуляр, граматики, сленги, ідіоми, жарти. Для вчителів англійської мови.
10. <http://www.engvid.com> – на цьому сайті англійські відео уроки.
11. http://dliavseh.at.ua/load/prikhologu/anglijska_mova/plani_konspekti_didaktic_hni_materiali_dlja_vchitelja_anglijskoji_movi/17-1-0-1135 – матеріали для проведення уроків з англійської в 1-11 класах.
12. <http://meyodportal.net/taxonomy/term/187> – розробки уроків, презентації.
13. <http://osvita.ua/languages/english-online/16252/> – онлайн матеріали для вчителів англійської мови.
14. www.english-to-go.com – програма, побудована по типу цепочки уроків для різних рівнів навчання.
15. www.kidlink.org – програма, яка об'єднує дітей різних країн, пропонує учать в дискусіях, в міжнародних проектах.
16. www.london slang.com – британський сленг.
17. <http://englishtips.org> - все для учителів англійської мови. На цьому сайті, ви можете знайти: книжки, статті, міні уроки, граматики, художня література, газети, журнали, електронні книжки - що є дуже зручним на теперішній час. Аудіо та відео курси, англійська мова з професіоналами по скапу – це найзручніший спосіб вивчити англійську мову. Також є змога доповнювати

свої знання по скапу з носієм англійської мови. Оновлення на сайті постійне.

18. www.eun.org – європейська шкільна сітка, матеріали для учителів та ті хто навчається. Новини, пошук для проекту и переписки з носієм англійської мови, це дуже зручно коли іноземну мову ви можете вивчати вдома коли у вас є вільний час. Багато топиків на різні теми, новини!!!!
19. www.englishpage.com – на цьому сайті все для того щоб вивчити англійську мову, та все для тих хто її викладає. Словник - який поповнюється постійно сучасними словами, щоб ви мали змогу розмовляти сучасною англійською мовою. Уроки по граматиці, фразеологізми для учителів та студентів, всіх вивчаючих англійську мову.
20. <https://www.youtube.com/user/MinooAngloLink> - корисні граматичні уроки. Рівень Intermediate to advanced. Відео в якому доступно пояснюють граматику та вчать правильно вимовляти слова. Всі аспекти англійської мови, з важливих граматики і лексики тим способом поліпшення швидкості мови, вимови та аудіювання.
21. <http://lang-8.com/> - цей сайт дає змогу вивчати іноземну мову методом краудсорсінга: ви друкуєте на іноземній мові текст, диктант, а носій іноземної мови виправляє помилки, це дуже зручно для школярів удосконалювати свої знання вдома у вільний час. Учителям дає змогу спілкуватися з носієм англійської мови.
22. <http://www.tolearnenglish.com/> – освоївши цей сайт, можна обійтись і без підручників граматики, – тут є усе: від теорії до практичних завдань, яких, до речі, більше 10 тис. Все пояснюється дуже просто та доступно для тих, хто хоче вивчити англійську мову або вдосконалити її.

Якщо у вас добре працює зорова пам'ять, скористайтеся словниками в картинках для розширення вашого словникового запасу. Ось кілька цікавих ресурсів:

23. <http://testyourvocab.com/> - Найкращим методом поповнення словникового запасу, як і вивчення мови загалом, є, безумовно, спілкування, проте з чогось потрібно ж починати. Якщо крім гугл перекладача, Ви не знаєте інших аналогів, то цей пункт Вам знадобиться.
24. <http://en.leengoo.com/> - творці цього проекту вважають, що нові слова можна запам'ятати тільки в контексті і тільки якщо ці слова хоча б кілька разів «позгадувати». На цьому й побудований метод вивчення. Найважливіша фішка сайту полягає в тому, що Leengoo стежить за прогресом вивчення, пропонуючи призабуті слова на повторне засвоєння.
25. <http://www.usingenglish.com/> - на цьому сайті ви знайдете різноманітні теми: граматики, тести, форум, статті, матеріали для вчителів англійської мови.

Освітній процес при дистанційному навчанні в умовах воєнного стану повинен бути орієнтований, перш за все, на створення безпечних умов навчання. Відповідно, дотримання порядку дій при оголошенні сигналу повітряної тривоги, що виключає подальше проведення занять є обов'язковим. Врахуванню підлягають також і зовнішні фактори, що можуть спричинити неможливість підключення учнів та/або педагогічних працівників до занять у синхронному режимі. Відповідно, альтернативою лишається використання засобів комунікації, доступних учасникам освітнього процесу.

Алгоритм дій студента-практиканта при повітряній тривозі під час проведення уроку передбачає:

1. Студенту-практиканту необхідно попередити усіх слухачів заняття про відключення від конференції та необхідності терміново пройти до найближчого укриття.
2. Під час оголошення сигналу повітряної тривоги урок автоматично переходить в асинхронний режим, матеріали якого розміщуються в Google Classroom.

3. Для проведення заняття в асинхронному режимі студенту-практиканту необхідно заздалегідь підготувати матеріали уроку для розміщення на платформі Google Classroom у відповідному освітньому компоненті (відео-матеріали, презентація, розроблені вправи для асинхронного режиму, інструкції виконання до них, терміни виконання та критерії оцінювання).

5. Етапи проходження педагогічної практики у закладах освіти

Педагогічна практика у закладах освіти охоплює три основні етапи її проходження.

I. Підготовчий етап

Підготовчий етап передбачає вступний інструктаж щодо мети і завдань цього виду практики, відвідування практичних або семінарських занять викладачів-предметників (-методистів) та їх аналіз, складання індивідуального плану за погодженням викладача-керівника практики.

II. Основний етап

Основний етап проходження педагогічної практики у закладах освіти охоплює 16 тижнів першого семестру, 16 тижнів другого семестру та 8 тижнів навчання у магістратурі. На цьому етапі здобувачі освіти магістерського рівня проводять практичні заняття з англійської мови та зарубіжної літератури (відповідно до спеціалізації); відвідують заняття однокурсників; беруть участь в обговоренні й аналізі занять; беруть участь в організації виховних заходів кафедри (факультету); допомагають у профорієнтаційній роботі.

III. Заключний етап

На заключному етапі здобувачі освіти магістерського рівня оформляють звітну документацію та беруть участь у підбитті підсумків практики.

6. Структура і зміст практики, розподіл трудомісткості за етапами педагогічної практики у закладах освіти, форми поточного контролю

Загальна трудомісткість практики складає 12,5 кредитів ECTS, 375 годин

№	Розділи практики	Види роботи у період проходження педагогічної практики у закладах освіти, включаючи самостійну роботу здобувачів вищої освіти	Форми поточного контролю
1	Підготовчий етап	<p>Проведення вступного інструктажу, на якому викладач-керівник практики ознайомлює з основними положеннями щодо проходження педагогічної практики у закладах освіти, розкриваючи сутність цього виду практики, її специфіку та особливості за змістом і за формою. Здобувачі освіти магістерського рівня ознайомлюються з метою, завданнями, методами, засобами і результатами практики. Також здобувачам освіти магістерського рівня повідомляються форми звітності. Окрім того, здобувачі освіти магістерського рівня відвідують практичні заняття викладачів-методистів з метою їх аналізу.</p> <p>Самостійна робота спрямована на актуалізацію знань; ознайомлення з програмою практики, необхідними навчально-методичними матеріалами, освітніми програмами, що реалізуються випускною кафедрою;</p>	<p>Індивідуальний план роботи практиканта</p> <p>Професійно-орієнтоване завдання (аналіз практичних занять викладачів-методистів)</p>

№	Розділи практики	Види роботи у період проходження педагогічної практики у закладах освіти, включаючи самостійну роботу здобувачів вищої освіти	Форми поточного контролю
		попереднє освоєння методичних прийомів репрезентації навчального матеріалу, а також складання індивідуального плану практики.	
2	Основний етап	<p>Підготовка до проведення та проведення практичних занять з пріоритетом розвиваючих цілей, заснованих на науковому методі пізнання, аксіологічному та компетентнісному підходах, з використанням мультимедійних технологій у процесі навчання іноземної мови та зарубіжної літератури.</p> <p>Самостійна робота спрямована на розробку планів проведення практичних занять з урахуванням різних освітніх технологій; взаємовідвідування навчальних занять здобувачів освіти магістерського рівня; засвоєння організаційних форм і методів навчання, сучасних освітніх технологій і методик викладання у старшій та вищій школі.</p>	<p>Професійно-орієнтовані завдання (аналіз відвіданих практичних занять одногрупників)</p> <p>Складання конспектів практичних занять</p>
3	Заключний етап	Звіт на кафедрі за результатами практики та участь у круглому столі,	Професійно орієнтоване

№	Розділи практики	Види роботи у період проходження педагогічної практики у закладах освіти, включаючи самостійну роботу здобувачів вищої освіти	Форми поточного контролю
		<p>що передбачає обговорення виступів і матеріалів інших здобувачів освіти магістерського рівня.</p> <p>Самостійна робота спрямована на самоаналіз і самооцінку проведених занять і виконаних завдань, а також підготовку звіту .</p>	<p>завдання (самоаналіз проведених занять)</p> <p>Звіт з педагогічної практики</p>

7. Обов'язки здобувачів освіти магістерського рівня під час проходження практики

Здобувачі освіти магістерського рівня проводять свою діяльність відповідно до вимог Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Педагогічна практика у закладах освіти проходить один раз на тиждень, що відображається в розкладі групи.

Здобувач освіти магістерського рівня зобов'язаний:

- заздалегідь отримати від викладача-керівника практики інформацію про порядок проходження і оформлення необхідних документів практики;
- виконувати поточні вказівки викладача-керівника практики, викладача-методиста (-предметника) і вимоги, які передбачені програмою практики;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти;

- знати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- дотримуватись відповідності перебігу практики згідно індивідуального плану;
- протягом 7 днів після закінчення практики здобувач освіти магістерського рівня завершує підготовку звітної документації;
- взяти участь у роботі круглого столу за результатами педагогічної практики у закладах освіти.

8. План-схема освітньої роботи (заходів) здобувача освіти магістерського рівня для проходження педагогічної практики у закладах освіти

1. Знайомство з особливостями роботи закладу освіти (бесіди з завідувачем кафедри, заступником директора з навчальної роботи, викладачем-методистом (предметником), викладачем-керівником практики).
2. Вивчення класу, студентської групи; ознайомлення з робочими програмами (силабусами) з освітніх компонентів, що закріплені за здобувачам освіти магістерського рівня відповідно до наказу.
3. Знайомство з навчальними матеріалами (підручники, навчальні посібники, рекомендації та вказівки, основна і додаткова література, інтернет-ресурси, наочний і дидактичний матеріал, наявні технічні засоби навчання, мультимедійні технології, що використовуються у викладанні дисципліни).
4. Знайомство з індивідуальним, тематичним і конспективним планами викладачів-методистів (предметників).
5. Складання власних планів на період проходження педагогічної практики.
6. Відвідування занять викладача-методиста (предметника).
7. Відвідування, аналіз та обговорення занять однокурсників.

8. Усвідомлення основних дидактичних положення (правильне визначення мети і завдань заняття, добір результативних типів і способів навчання, ефективне й одночасно ергономічне розташування макроструктурних елементів заняття, коректне оцінювання знань студентів, координування досягнення мети).

9. Підготовка та проведення занять, позакласних заходів (вечори, гуртки, факультативи, консультації тощо) з подальшим їх самоаналізом.

10. Оформлення звітної документації.

11. Участь у роботі круглого столу за підсумками практики.

9. Форми звітності з проходження педагогічної практики у закладах освіти

9.1. Список документації, яку студенти-магістранти повинні оформлювати у процесі перебігу педагогічної практики у закладах освіти

1. Конспекти практичних занять і самоаналіз проведених занять.

2. Тематичний план практичних занять відповідно до програми освітнього компонента.

3. Аналіз відвіданих практичних занять викладача-предметника (методиста) і студентів-магістрантів.

4. План підготовки методичного забезпечення практичних занять, які проводилися, відповідно до програмового матеріалу.

9.2 Список документації, яку необхідно здати після закінчення проходження педагогічної практики в закладах освіти

1. Уся документація, яка зазначена в пункті «Список документації, яку студенти-магістранти повинні оформлювати у процесі перебігу педагогічної практики в закладах освіти» (для перегляду і подальшого повернення студенту).

2. Розгорнутий конспект залікового практичного заняття з обґрунтуванням і додатковим матеріалом, що може бути використаний на занятті (наочність, презентації, дидактичний матеріал, аудіо-, відео-матеріали тощо).

3. Розгорнутий аналіз двох з відвіданих залікових практичних занять студента-магістранта, використовуючи запропоновану схему.

4. Звіт з проходження педагогічної практики у закладах освіти.

10. Підсумки педагогічної практики у закладах освіти

1. Оцінка педагогічної практики в закладах освіти кожного студента-магістранта відповідає виконаному обсягу і якості роботи.

2. При оцінюванні практики враховуються індивідуальні особливості студентів-магістрантів і конкретні умови, в яких проходила педагогічна практика.

3. Поточний облік практики викладачами-керівниками і викладачами-методистами (предметниками) передбачає систематичний контроль (відвідування занять, їх обговорення і аналіз, необхідні консультації тощо).

4. Підсумковий облік проходження практики проводиться викладачем-керівником педагогічної практики.

5. За результатами проходження педагогічної практики студенти-магістранти подають викладачу-керівнику практики звітну документацію у визначені терміни. На основі роботи студента-магістранта приймається рішення про виставлення диференційованої оцінки. Загальні результати щодо проходження магістрантами педагогічної практики оголошуються на роботі круглого столу за підсумками педагогічної практики у закладах освіти.

6. Здобувачу вищої освіти, який не виконав відповідної програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, за умов, визначених адміністрацією Академії (у вільний від навчання час та в межах

графіку освітнього процесу). Здобувач вищої освіти, який повторно отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Академії.

Види діяльності студента-магістранта, які є складовими для оцінювання результатів педагогічної практики у закладах освіти за кредитно-модульною системою

Підсумкова оцінка охоплює оцінювання таких аспектів діяльності:

1 та 2 семестри

№	Вид роботи	Кількість балів
1	<p><i>Діяльність в якості викладача англійської мови (5 занять):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка до заняття (консультація у викладача-керівника практики та викладача групи. Розробка та оформлення конспекту) - проведення заняття - обговорення заняття (самоаналіз проведеного заняття та занять, проведених іншими здобувачами освіти) 	<p>max 5 балів (за одне заняття)</p> <p>max 5 балів (за одне заняття)</p> <p>max 5 балів (за одне заняття)</p>
2	<p><i>Документація</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - спостереження на аналіз занять (2 заняття) - звіт про проходження практики 	<p>max 5 балів (за одне заняття)</p> <p>10 балів</p>
3	<p><i>Додаткові бали</i> (додаються викладачем-керівником практики за проявлену творчість, підготовлений та вдало використаний начно-дидактичний матеріал, педагогічну майстерність, різноманіття форм та методів роботи на заняттях тощо)</p>	5 балів

3 семестр

№	Вид роботи	Кількість балів
----------	-------------------	------------------------

1	<p><i>Діяльність в якості вчителя зарубіжної літератури (3 заняття):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка до заняття (консультація у викладача-керівника практики та вчителя. Розробка та оформлення конспекту) - проведення заняття - обговорення заняття (самоаналіз проведеного заняття та занять, проведених іншими здобувачами освіти) 	<p>max 5 балів (за одне заняття)</p> <p>max 5 балів (за одне заняття)</p> <p>max 5 балів (за одне заняття)</p>
2	<p><i>Документація</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - спостереження на аналіз занять (2 заняття) - звіт про проходження практики 	<p>max 10 балів (за одне заняття)</p> <p>20 балів</p>
3	<p><i>Додаткові бали</i> (додаються викладачем-керівником практики за проявлену творчість, підготовлений та вдало використаний начно-дидактичний матеріал, педагогічну майстерність, різноманіття форм та методів роботи на заняттях тощо)</p>	<p>5 балів</p>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Рівні компетентності	Бали	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90 – 100 A	<p>Практикант проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на високому методичному рівні. Проявив ініціативність та здатність організувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Вміє спостерігати та виявив проблеми у навчанні й запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Практикант проявив самостійність, зацікавленість, відповідальність та творчий підхід до виконання завдань педагогічної практики. Вчасно та грамотно оформив документацію педагогічної практики. Відгук керівника педагогічної практики позитивний.</p>

Достатній (частково-пошуковий)	82-89 В	Практикант проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на достатньому методичному рівні. Проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Практикант проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань педагогічної практики. Вчасно та грамотно оформив документацію педагогічної практики. Відгук керівника педагогічної практики позитивний.
Середній	74 - 81 С	Практикант проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на середньому методичному рівні. Проявив частково здатність організовувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Має непогані навички спостерігати та виявляти проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Практикант частково проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань педагогічної практики. Вчасно та грамотно оформив документацію педагогічної практики, але з деякими неточностями. Відгук керівника педагогічної практики позитивний.
Задовільний	64-73 D	Практикант проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Практикант не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань педагогічної практики. Вчасно, проте не грамотно оформив документацію педагогічної практики. Відгук керівника асистентської практики задовільний.

Початковий	60 – 63 E	Практикант проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на вкрай низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не вмів спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Практикант не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань педагогічної практики. Вчасно, проте не грамотно оформив документацію педагогічної практики. Відгук керівника педагогічної практики задовільний.
Відсутність компетенції	0-59 F / FX	Практикант не проводить педагогічну роботу на базі практики. Не відвідав та не провів навчальні заняття відповідно до програми. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу зі здобувачами освіти. Не брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не вмів спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Практикант не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань педагогічної практики. Не вчасно та не грамотно оформив документацію педагогічної практики. Відгук керівника педагогічної практики негативний.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	Добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
74-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-73	Задовільно		D	(непогано, але зі значною кількістю недоліків

60–66			Е	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадові льно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання

ПІСЛЯМОВА

Педагогічна практика у закладах освіти відіграє системоформуючу роль у професійній підготовці майбутніх викладачів (вчителів) англійської мови і зарубіжної літератури, дозволяють магістранту виконувати основні педагогічні функції вчителя закладів загальної середньої освіти і викладача закладів фахової передвищої та вищої освіти.

Педагогічна практика в закладах освіти інтегрує актуалізацію спеціальних, соціальних і психолого-педагогічних знань. Цілісність професійної підготовки майбутнього викладача (вчителя) охоплює поєднання декілька галузей знань: комплекс суспільних дисциплін; психолого-педагогічні дисципліни; знання англійської мови, зарубіжної літератури, іншомовних лінгвістичних досліджень і методики викладання англійської мови і зарубіжної літератури.

Педагогічна практика залучає студентів-магістрантів до кола реальних проблем професійної діяльності викладача (вчителя).

Уміння планувати і моделювати спілкування, що передбачає встановлення контакту зі здобувачами освіти, стиль мовлення у процесі звернень і зауважень, культура мовлення загалом, – усе те, що являється запорукою успіху будь-якого заняття. Підготовка магістранта до заняття охоплює консультації з викладачем освітнього компонента керівником практики щодо теми заняття, варіантів його планування і проведення з урахуванням цілісного підходу до організації різноманітних видів діяльності на занятті.

Педагогічна практика у закладах освіти націлена на практичне оволодіння сучасними освітніми, педагогічними й інформаційно-комунікативними технологій у процесі навчання іноземній мові (англійській) та зарубіжної літератури.

Література

1. Бевз О. Місце та роль педагогічної практики у підготовці майбутніх учителів іноземних мов в Україні та Англії. *Порівняльно-педагогічні студії*. № 1(23), 2015. С. 109–115.
2. Безлюдна В. В. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948-2016 рр.) : дис. д-ра. пед. наук : 13.00.01; 13.00.04 / Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне, 2018. 454 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Київ Логос, 2003. 221 с.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С .Ю. Ніколаєва, пер. з англ. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 240 с.
6. Леврінц М. Фахова підготовка майбутніх учителів іноземних мов в університетах США: теоретико-методичні засади : монографія. Ужгород ; Берегове : ТОВ «Рік-У», 2020. 412 с.
7. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. ; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої]. – Київ : Ленвіт, 2013. 590 с
8. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. Київ : Ленвіт, 2008. 285 с.
9. Організація дистанційної форми освіти в умовах воєнного стану: на що потрібно звернути увагу? *Українська Гельсінська спілка з прав людини*. URL : <http://surl.li/kavdh> (1)

10. Положення про дистанційне навчання у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. URL : <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/dystanciyne.pdf>

11. Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та Харківському педагогічному фаховому коледжі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023 URL : <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>

12. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. URL : http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_practica.pdf

13. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. *Голос України*. 2014. № 148. С. 2–13

14. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletsreads-2.pdf>

15. Спеціалізовані сайти для викладачів іноземних мов. URL : <http://college-chnu.cv.ua/pages/files/1b318289560b/4.Spec.saitu.pdf>

16. Спіцин Є. С. Освітня політика Ради Європи в галузі іноземних мов. *Наук. вісн. кафедри ЮНЕСКО Держ. лінгв. ун-ту*. Київ : КДЛУ, 2000. Вип. 3В. С. 772–779.

17. Тадеєва М. І. Формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов: європейський вимір. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2009. № 5 (13). URL : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>

18. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. Harlow : Pearson Longman. 2nd edition, 2007.
19. Hughes A. Testing for language teachers. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
20. Mackey A. Research methods in second language acquisition: a practical guide. John Wiley & Sons, 2011. 272 p
21. Richards J. C. Key issues in language teaching. Cambridge : Cambridge University Press, 2015.
22. Ur P. A course in English language teaching. Cambridge : Cambridge University Press. 2nd edition, 2012.

ДОДАТКИ

Додаток А

Індивідуальний план
проходження практики
студента-магістранта
факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

(П.І.Б.)

Спеціальність _____

Практика (вид практики) _____

Місце проходження практики: _____

Керівник практики: _____

Строки практики: з _____ по _____

№ п/п	Види роботи	Строки проведення	Відмітка про виконання	Підпис керівника практики
1.	Вступний інструктаж			
2.	Складання індивідуального плану			
3.	Ознайомлення з документацією кафедри			
4.	Відвідування занять провідних викладачів кафедри			
5.	Теоретична і практична підготовка до проведення занять			
6.	Розробка планів-конспектів			
7.	Проведення занять: - лекційних			

	- практичних			
8.	Виконання інших видів робіт: - -			
9.	Підготовка звіту про проходження практики			
10.	Захист звіту (на засіданні кафедри або на підсумковій конференції чи круглому столі)			

Примітка: запропонований зміст індивідуального плану має дорадчий характер і може частково змінюватися відповідно до виду практики.

Затверджено
керівником практики

(підпис, ініціали, прізвище)

« _____ » _____

Погоджено
з викладачем-предметником

(підпис, ініціали, прізвище)

« _____ » _____

Додаток Б**План-конспект практичного заняття**

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет соціально-педагогічних наук та іноземної філології

Кафедра іноземної філології

План-конспект

практичного заняття з дисципліни ...

на тему: ...

проведеної в групі

факультету....

Дата:

Час проведення:

Місце проведення:

Розробив:

Студент-магістрант ...

(ПІБ)

Перевірив:

Викладач ...

(ПІБ)

Харків 202...

Орієнтовна схема проведення практичного заняття

Мета (освітня, навчальна, виховна, розвиваюча):

Практичні завдання:

Наочність:

Рекомендована література: основна і додаткова.

Перебіг заняття

I. Організаційна частина

- вітання викладача;
- виявлення відсутніх.

II. Мотивація і стимулювання навчальної діяльності студентів

- повідомлення теми, мети і завдань заняття;
- мотивація вивчення теми, бесіда, яка передбачає з'ясування значущості теми і її професійну спрямованість;
- повідомлення плану заняття.

III. Обговорення навчальних питань плану

Вказати поетапно:

- питання, які обговорюються на практичному занятті для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями;
- завдання різної складності для виконання студентами;
- моделі проблемних ситуацій, які пропонують студентам.

Вказати методи, прийоми і засоби навчання, які використовуються в процесі обговорення кожного питання плану практичного заняття (розповідь, повідомлення, бесіда, порівняння, дискусія; виконання індивідуальних, практичних завдань).

IV. Підведення підсумків досягнення мети заняття

Коротке повідомлення про досягнення запланованої мети, виконання завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто).

Мотивація діяльності групи і окремих студентів, оцінювання їх роботи.

V. Повідомлення домашнього завдання

Додаток В
Орієнтовний план самоаналізу проведених занять
студентом-магістрантом

1. Дисципліна, ПІБ студента-магістранта, група, дата проведення заняття.
2. Тема.
3. Місце проведення в системі занять з даного розділу і в загальному курсі відповідно до робочої програми. Характер зв'язку заняття з попередніми і з наступними заняттями.
4. Відповідність поставлених цілей і результатів, досягнутих на занятті (за необхідності вказати причини невдачі).
5. Рівень досягнення мети і завдань: вклад, внесений у формування компетенцій студентів.
6. Ступінь активності студентів на занятті.
7. Темп заняття.
8. Характер організації навчального матеріалу.
9. Методи і прийоми, які використовуються на занятті. Оцінка якості їх реалізації.
10. Використання різноманітних інформаційно-технічних засобів на занятті, їхня доцільність та ефективність.
11. Використання сучасних технологій навчання.
12. Характеристика організації контролю знань.
13. Психологічна атмосфера заняття.
14. Оцінка якості проведеного заняття з вказівкою недоліків.

Додаток Г

Орієнтовний план аналізу відвіданих практичних занять провідного викладача кафедри або керівника практики

1. Дисципліна, викладач, група, дата проведення заняття.
2. Тема.
3. Місце заняття в системі занять по цьому розділу відповідно до робочої програми. Перспективний розподіл навчального матеріалу.
4. Цілеспрямованість навчального заняття. Наявність цільових установок на кожному етапі заняття.
5. Тип заняття. Форма заняття і його структура. Втілення методичного задуму, відповідність форми заняття його меті та завданням, специфіці досліджуваного матеріалу, особливостям студентів.
6. Теоретичний, змістовний рівень практичного заняття: науковість матеріалу, робота з поняттями; глибина розкриття теми, встановлення причинно-наслідкових зв'язків; кодування інформації (організація записів: таблиці, схеми, плани, опорні конспекти та ін.); формулювання питань і висновків.
7. Реалізація компетентнісного підходу на занятті.
8. Дотримання та реалізація основних дидактичних принципів на занятті: реалізація всіх ланок процесу навчання; викладання на високому рівні складності; усвідомленість процесу навчання; опора на випереджальний розвиток; індивідуальний і диференційований підхід; урахування емоційного фактору; організація контролю знань, оцінка діяльності студентів.
9. Організація на занятті пошукової діяльності студентів: проблемний підхід у викладенні матеріалу, вирішення проблемних питань (ситуацій, завдань); обсяг самостійної творчої діяльності на занятті; організація на занятті полілогу і діалогу з метою удосконалення комунікативної компетенції; розвиток уміння

формулювати самостійні висновки, робота з розвитку мовної і мовленнєвої компетенції тощо.

10. Організація самостійної діяльності: постановка проблеми; ознайомлення з технологією виконання; диференціювання завдань; урахування ініціативи студентів.

11. Педагогічна майстерність викладача: вміння коментувати навчальний матеріал; вміння вести евристичну бесіду; виразність і правильність мови; педагогічний такт; створення творчої і дослідницької атмосфери на занятті; раціональне використання часу на занятті.

12. Загальна оцінка заняття: реалізація основних цільових настанов, досягнення запланованих результатів; оцінка індивідуального стилю викладання і педагогічні знахідки викладача; морально-етичний і естетичний аспекти заняття.

Додаток Д

ЗВІТ

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет соціально-педагогічних наук та іноземної філології

Кафедра іноземної філології

Звіт

про проходження практики

студентом-магістрантом

..... (ПБ)

Харків

202...

Примітки: звіт про проходження педагогічної або асистентської практики репрезентує виконані завдання за всіма структурними елементами практики. Звіт має відповідати вимогам, що пред'являються до написання та оформлення такого виду документів, бути захищеним у встановленому порядку та у визначені строки, що передбачені програмою практики.

Додаток Е

Відгук

керівника практики(посада, ПБ)
 на роботу студента-магістранта (ПБ)
 факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології
 КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
 «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
 ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
 під час проходження практики

1. Загальна характеристика студента-магістранта.
2. Відповідність діяльності студента-магістранта індивідуальному плану.
3. Аналіз різноманітних видів діяльності студента-магістранта під час проходження практики.
4. Своєчасне оформленні звітної документації.
5. Інше.

Висновок:

Робота студента-магістранта під час проходження практики може бути рекомендована до захисту з оцінкою _____.

(не може бути рекомендована до захисту)

Науковий керівник _____ (підпис)

_____ 20__ р.